

Praha po 43 letech vypraví soupravy tramvají „PX“

27.08 2026 19:23, Libor Hinčica, Tramvaje

Poslední prázdninový víkend bude v Praze bezpochyby svátkem pro „šotouše“. Pražský DP potvrdil dříve zveřejněné zprávy fanouškovských profilů, že na linku č. 19 budou vypraveny tramvaje T3R.PLF v soupravách spojených k sobě zadními čely. Pro uvedený typ spojení se všeobecně používá označení PX, což má původ v lidovém pojmenování „prdelemi k sobě“, resp. „prdelemi xobě“.

Pomineme-li zvláštní objednané jízdy pro fanoušky dopravy, byly naposledy v pravidelném provozu k vidění tramvaje řady T3 v uvedeném spojení v českém hlavním městě v roce 1983. Praha tehdy – po ukončení provozu obousměrných dvounápravových vozů v roce 1974 – žádnými obousměrnými tramvajemi nedisponovala. Možnost spojení dvou tatrováckých vozů k sobě zadními čely pro potřeby vytvoření obousměrné soupravy (byť s možností využití pro přepravu pasažérů vždy jen jednoho vozu ve směru jízdy) ale byla již dříve otestována v Německé demokratické republice. Východní Němci šli pak ještě dál a v řadě měst nechali tramvaje Tatra T4D a případně i k nim náležící vlečné vozy B4D upravit na trvale obousměrné či oboustranné.

V Československu se podobné úpravy na tramvajích neprováděly, možnost využití spojení v režimu „PX“ se ale stala v průběhu 80. let v podstatě standardním způsobem vytváření obousměrných tramvajových vlaků. Nejdéle využívala toto zapojení Ostrava u tramvají T2R po dobu rekonstrukce jednokolejné tratě do Zátiší na konci 80. let, přičemž severomoravské metropoli se podařilo vypořádat i s problémem absence druhých dveří na levé straně (ve směru jízdy), kdy všechna nástupiště na trati byla upravena tak, aby byla protilehlá, a tudíž bylo možné odbavovat cestující z předního i zadního vozu (ve výhybnách se tedy nacházelo navíc ještě nástupiště středové).

Na podzim 1983 se tramvaje T3 v soupravě „PX“ objevily na zvláštní výlukové lince č. 45. (archiv: DPP)

Prvním tuzemským městem, jež si spojení „PX“ vyzkoušelo, byla Praha, která se však k němu už později vyjma objednaných fotojízd nikdy nevrátila, neboť už mohla spoléhat na přítomnost obousměrných vozů KT8D5 (a později jejich modernizovaných verzí KT8D5.RN2P). Praha nasadila soupravy PX v termínu od 17. 10. do 16. 11. 1983 na zvláštní výlukové lince č. 45, jež byla provozována po dobu výluky v trase Výstaviště (resp. tehdy Park kultury a oddechu Julia Fučíka) – Trojská. Sestaveny byly celkem tři vlaky z vozů ev. č. 6180+6181, 6182+6183 a 6186+6187. Denně byly v provozu dvě soupravy, třetí byla jako záložní.

Motivem pro nasazení byla špatná dostupnost lokality v blízkosti zastávky Trojská – tramvaje využívaly provizorní mostní ženijní konstrukci (slavný „Rámusák“), autobusy by musely být vedeny velkou objížďkou. Současně nasazení náhradních tramvají zapadalo do tehdejší strategie ústředních orgánů na docílení co největších úspor nafty. Provoz byl přitom i tehdejším tiskem označován jako experimentální.

Nyní se „té trojky“ v soupravách „PX“ opět vracejí, tentokrát ve své mírně modernější podobě s nízkopodlažní částí – T3R.PLF. Pražský DP avizoval, že nechal vytvořit dvojici souprav z vozů ev. č. 8281+8279 (v původním vínovém laku) a ev. č. 8271+8280 (v červeno-krémovém lakování). V sobotu by měla být vypravená první jmenovaná souprava na prvním pořadí linky č. 19 (Pankrác – Depo Hostivař), v neděli bude vypravena červeno-krémová souprava na čtvrté pořadí téže linky. Důvodem pro vypravení je oficiálně nedostatek tramvají KT8D5.RN2P během rekonstrukce smyčky Spojovací. Dopravní podnik v této souvislosti hodlá obnovit výlukovou linku č. 31 (Vysočanská – Spojovací, potažmo v jednom směru Kněžská luka), která bude oblast jako jediná až do 12. 9. 2026 obsluhovat (a to ve špičkovém intervalu 4 minut). „Pé ixka“ by se měla plánovaně objevit na lince pouze

o nadcházejícím víkendu, poté mají sloužit jako provozní záloha s tím, že budou v případě potřeby opět nasazeny na vybrané pořadí linky č. 19, kterou dopravce ve své tiskové zprávě označil za méně vytíženou. O samotném nadcházejícím víkendu přitom reálně potřeba vypravení souprav „PX“ nebude, protože interval na lince č. 31 bude prodloužený, a tudíž bude vozů KT8D5.RN2P dostatek. V kuolárech se přitom hovoří o tom, že má nasazení souprav „PX“ sloužit jako obhajoba potřeby případné modernizace několika tramvají T3 s využitím vozové skříně VarCB3LF s dveřmi na obou stranách (nad rámec běžícího projektu na modernizaci vozidel T3R.PLF, který se chýlí ke konci).

Úpravy tramvají před spojením do soupravy PX tradičně obnášejí provizorní doplnění koncových a brzdových světel (včetně směrových a pozičních) zapojených do čelních zásuvek vozů a doplnění odrazek. Závěrem dodejme, že zkouška s „vínovou“ soupravou vozů ev. č. 8281+8279 ve spojení „PX“ proběhla v ulicích Prahy dne 19. 8. 2026.

Url: Praha po 43 letech vypraví soupravy tramvají „PX“